

Podgorica, 10.7.2024. god.

Br. 22/5-2024

Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje (PIO)

Bulevar Ivana Crnojevića 64, Podgorica

Direktor Vladimir Drobnjak

Dostavljeno: Predsjedniku Upravnog odbora Fonda PIO, Ministarki Naida Nišić, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministar Novica Vuković, Ministarstvo finansija, Senatu Državne revizorske institucije (DRI).

Predmet: *Zahtjev za pristup informacijama*

Uvodno obrazloženje ovog dopisa

Vođeni spoznajom da su u dvije posljednje decenije u Crnoj Gori brojni reformski poduhvati, inače bombastično najavljivani, ali u stvarnosti bez realne podloge, završavali neslavno, isto nas je poniklo da se u najboljoj namjeri oglasimo predmetnim dopisom prema, po pitanju najavljene reforme penzionog sistema, budući da je za sada sve to saopšteno u dosta nejasnim konturama. U konačnom, kako sada stvari po tom pitanju stoje, penzioni sistem posve liči na pozornicu na kojoj se pojedine političke partije takmiče ko će prije ponuditi izmjene Zakona, što vodi dodatnom urušavanju ionako raštimovanog socijalnog sistema u cjelini. Navedeno je stvari dodatno iskomplikovalo na štetu, i to ne samo penzionera, nego svih građana i poslodavaca Crne Gore, kada je Vlada je intervenisala u formi trideset četvrte po redu izmjene Zakona o Fondu PIO. "Kap je prelila čašu" jer kao posljedicu odokativnih, ekonomske logike lišenih odluka, imamo stanje gdje oko 70 hiljada penzionera prima isti-minimalni iznos penzije, dok preostalih oko 50 hiljada uopšte nisu zaslužili dužnu pažnju donosioca ključnih odluke kao što je primjer minimalne penzije. Sve što se do sada na javnoj sceni moglo čuti o najavljenoj reformi svodi se na prost zaključak da se radi o priči gdje je ishod nejasan, podjednako predlagačima i penzionerima, a još više zaposlenima koji u svojim rukama održavaju princip međugeneracijske solidarnosti. Sve se svodi na čisto nerazumijevanje, nesnalaženje, s tim da se u svemu tome najbolje snalaze protivnici reforme, tako da je u potpunosti pomućen pogled u pogledu konačnog uspjeha navedenog procesa.

U smislu prethodnog, namjera nam je da ovim obraćanjem javnosti, a još konkretnije ključnim donosiocima odluka i institucijama u sistemu socijalne zaštite ukažemo na potrebu da se

dugoročna održivost penzionog sistema ne može popraviti na bazi sadašnjeg institucionalnog i organizaciono uređenog sistema socijalne zaštite u Crnoj Gori, posebno njegovog esencijalnog dijela koji se tiče funkcionisanja Fonda PIO. Samo ako stvorimo takve polazne pretpostavke koje će trajno onemogućiti ponavljanje zakonskih propusta iz prethodnog perioda, po raznim osnovama, tek tada je moguće da na zdravim osnovama iznađemo rješenja podjednako prilagođena nužnoj primjerenosti visine penzija koje će spriječiti dalje siromašenje građana-penzionera Crne Gore, a sve skupa da se zasniva na realnim osnovama koje se tiču izdašnosti crnogorske ekonomije koju u tom pogledu treba valjano preispitati.

Poštovani,

Shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama („SL. List CG, br. 044/12 od 09.08.2012, 030/17 od 09.05.201) nijesmo dobili tražene informacije (u prilogu je dat ovaj dopis) koje smo vam uputili 23.2.2024. god. Obavezni ste pružiti tražene informacije i ukoliko to ne učinite u najkraćem roku bićemo prinuđeni da obavijestimo javnost i pokrenemo sudski postupak zbog neizvršenja obaveza shodno Zakonu o slobodnom informisanju.

Ujedno, shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacija kao i zbog toga što mnogi akti i odluke nijesu postavljeni na sajtu Fonda PIO, što inače, za posledicu umanjuje transparentnost rada Fonda PIO prema javnosti, posebno penzionerskoj populaciji, ovim putem tražimo da nam dostavite sljedeće:

1. **Pravilnik o radu Upravnog odbora Fonda PIO.**
2. **Sve odluke koje je zbog nepopunjenog sastava UO potpisivao jedan od članova UO kao “predsjedavajući”.**
3. **Tekst javnog konkursa o izboru direktora; datum kada i gdje je objavljen; listu prijavljenih kandidata; izvršeno testiranje ili rangiranje (gdje i kada) i Odluku UO o izboru direktora fonda PIO.**
4. **Zapisnik sa sjednice UO na kojoj je imenovan v.d. direktor.**
5. **Predloge za članove novog UO Fonda PIO od strane Saveza penzionera Crne Gore, reprezentativne sindikalne organizacije i reprezentativnog udruženja poslodavaca (originale dopisa).**
6. **Odluku o formiranju Komisije za sistem penzijskog i invalidskog osiguranja, Pravilnik o radu te komisije, Odluku o visini naknada i Izvještaje o radu u posljednje tri godine, pošto sve ovo što tražimo nedostaje u Izvještaju o realizaciji programa rada za 2023.godinu.**
7. **U Izvještaju o radu Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore za 2023. godinu, na str. 39 navodi se da: „javni konkurs za direktora/icu Fonda PIO CG je u toku”. Molimo vas da pojasnite ovaj stav iz Programa rada i dostavite nam tekst tog konkursa i kada je on objavljen prema ovoj informaciji!**
8. **U skladu sa Uputstvom o načinu i postupku naknadne procjene vrijednosti hartija od vrijednosti (akcija) („Službeni list CG“ br. 34/11) dostaviti Izvještaje o naknadnom vrednovanju finansijskih sredstava – hartija od vrijednosti (akcija) u portfelju Fonda PIO za 2022. god. i 2023. god. kao i procjenu u prethodnih 5 godina. Takođe,**

dostavite nam metodologiju procjene vrijednosti hartija od vrijednosti za potrebe fonda PIO kao i spisak lica koji su vršili te procene, jer se postavlja pitanje validnosti tog izvještaja, posebno ako se ima u vidu ostvareni prihod po osnovi dividende, onda je ovaj postupak potpuno obesmišljen!

9. Dokumenta – odluke o imenovanju (izveštaje ili druga dokumenta) o rezultatima učešća u radu i zastupanje Fonda PIO Crne Gore u skupštinama akcionara akcionarskih društava iz portfolija Fonda (učešće ili organizacija učešća predstavnika Fonda na 17 redovnih ili vanrednih skupština akcionara akcionarskih društava);
10. Analiza statusa akcionarskih društava radi formiranja stavova za potrebu pripreme nacrtu predloga za Plan privatizacije za 2024. god.; na koji je način je zaštićen interes Fonda u pogledu raspolaganja imovinom ne samo penzionera, nego svih građana Crne Gore.
11. Spisak predstavnika Fonda PIO u organima akcionarskih društava (upravnim odborima i skupštinama akcionara), te spisak pripadajućih iznosa dividendi koji pripadaju Fondu PIO iz 2023. god.

Molimo da na dostavite odgovore na sljedeća pitanja:

1. Prema kojem propisu i na koji način su obračunati lični bodovi, odnosno utvrđena njihova vrijednost, za obračun penzija od januara mjeseca 2024. god. kada je došlo do povećana broja penzionera sa minimalnom penzijom na oko 70.000 penzionera.
2. Da li su sve penzije (preko 103 hiljada penzionera) obračunate u odnosu na minimalne penzije (njih 17.000 penzionera iz 2000. god.) na način da su pravilno uzete u obzir visina doprinosa i dužina radnog staža koje su penzioneri ostvarili tokom svog radnog vijeka? Kolika je vrijednost ličnog boda penzionera koji imaju minimalne penzije, odnosno svih ostalih penzionera koja bi trebala po Zakonu da bude ista? Odgovorite precizno da li su svi bodovi uzeti u obračunu penzionera preko onih 17.000 koji su imali minimalne penzije 2000. god.
3. Pravni akt na osnovu koga ste izabrali v.d. direktora Fonda tim prije što se Statutom Fonda (član 10) uopšte ne predviđa da Upravni odbor bira direktora.
4. Način i kako su glasali članovi novoimenovanog UO, u kojoj formi i da li je to u skladu sa Pravilnikom o radu UO (vjerodostojan dokaz kako je primjenjen „elektronski način glasanja“ pojedini članova UO)
5. Izveštaje o radu u prethodne tri godine Odjeljenja za unutrašnju reviziju u kojem su od četiri sistematizovana radna mjesta popunjena samo dva, rukovodilac i jedan izvršilac, za koga se konstatuje da je “već duže vrijeme na bolovanju”.
6. Zašto Fond PIO ne koristi vlastite podatke o visini zarada iz Uprave prihoda i uplaćenih doprinosa jer Monstat za obračun prosječne zarade koristi uzorak koji nije reprezentativan a time i nepouzdan za potrebe usklađivanja penzija jer ne obuhvata, između ostalog, mala i mikro preduzeća koja generišu preko milijardu € BDP-a. Na ovaj način se penzioneri konstantno zakidaju prilikom usklađivanja svojih penzija i to u uslovima registrovane (ali i neregistrovane) inflacije.

Molimo da nam, osim dostave gore navedena dokumenata i podataka, odgovorite i na sljedeća pitanja u vezi Finansijskog izvještaja o poslovanju fonda PIO za 2023. god.:

- Navesti na osnovu kojeg Pravilnika ili drugog akta koji sadrži kriterijume dodjele sredstva iz Socijalnog programa je podijeljeno 6,46 miliona € koja su transferisana pojedincima, NVO-ima, opštinama i drugima u 2023. god. Dati spisak i iznose korisnika ovih sredstava.
- Na osnovu kojih akata i kriterijuma su podijeljena sredstva iz Potprograma „Socijalni programi za potrebe korisnika“ prava u iznosu od 7,1 miliona € u 2023. god. Priložiti odluke, spiskove i iznose koji su dati korisnika.
- Po kojim kriterijumima i aktima su podijeljene jednokratne socijalne pomoći u ukupnom iznosu od 14,75 miliona €. Priložiti odluke, spiskove i iznose podijeljenih pomoći.
- Priložiti namjene i iznose koji su potrošeni iz Potprogram „Stručni i operativni poslovi Fonda PIO“, za koje potrebe su isplaćeno 1,2 miliona €.

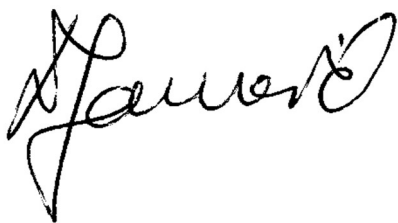
Navedeno možete dostaviti mailom na adresu: penzioneri2022@gmail.com ili u štampanoj verziji na adresu: Dragoljub Janković, ul. Vojvode Maša Đurovića 13A, br. 1, 81000 Podgorica.

Još jednom vas upozoravamo na odgovorno lice fonda PIO da se pridržava Zakona o slobodnom pristupu informacijama („SL. List CG, br. 044/12 od 09.08.2012, 030/17 od 09.05.201) i postupi po ovim zahtjevima.

Smatramo da je neophodno da se sve ove i druge informacije o radu i trošenju sredstava penzionera budu dostupne na vašem sajtu, koji inače sadrži neopravdano i neprihvatljivo vrlo malo informacija, što ukazuje na upitnu odgovornost dosadašnjeg rada administracije Fonda PIO i nameće potrebu preispitivanja zakonitosti rada menadžmenta poslednjih više godina.

Srdačan pozdrav.

Predsjednik,

Dragoljub Janković (tel.: 067 612 865)

Prilog: Dopis za pristup informacijama na koji nije odgovoreno

Podgorica, 23.2.2024. god.

Br. 21/5-2024

NVO UDRUŽENJE PENZIONERA CRNE GORE – ZA DOSTOJAN ŽIVOT ČOVJEKA

Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje (PIO)

Bulevar Ivana Crnojevića 64, Podgorica

Direktor Ranko Aligrudić

Predmet: Zahtjev za pristup informacijama

Poštovani,

Shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama („SL. List CG, br. 044/12 od 09.08.2012, 030/17 od 09.05.201) molimo vas da nam dostavite:

- Informaciju o finansijskom poslovanju Fonda PIO za 2023. god. obzirom da nije postavljena na sajtu Fonda PIO kao i odluku Upravnog odbora o njenom usvajanju.
- Način obračuna i utvrđivanje ličnog boda, odnosno visine penzije zaposlenih koji idu u penziju.

Navedeno možete dostaviti mailom na adresu: penzioneri2022@gmail.com ili u štampanoj verziji na adresu: Dragoljub Janković, ul. Vojvode Maša Đurovića 13A, br. 1, 81000 Podgorica.

Srdačan pozdrav.

Predsjednik,

Dragoljub Janković (tel.: 067 612 865)